

آبونه شرايطي

ممالك نماينده سنه لکي (٦٥)، آلتی
آبونی (٣٥) غروشدر .
ممالك اجنبيه ده سنه لکي (١٧)، التي
آبونی (٩) فرانقدر .

اداره نمايه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اظطارات

آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونيه قبول
اول نور . درج ایدله یں یازیلر اعاده
اول نماز .

الکتاب

۱۳۳۳

دنی ، فلسفی ، علمی ، ادبی متعلق مجموعه اسلامیه در .

صاحب و مدیر مسئول

اش محرر

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اشرف اربیب

محمد عاکف

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

امثال ایتمش اولیورلر ، که بونک مکافاتی ده کیریشدکاری شوحریدن مظفر وغالب اوله بق چیقملری در . چونکه وعد الہی بو یولده در : « ان تنصروا الله ینصرکم ویثبت اقدامکم » ، « وکان حقاً علینا نصر المؤمنین » صدق الله العظیم .

آفسه کیل
احمد حمدی

جهاده حاضر بر حالده بولونمارینه متوقفدر . ملتک بتون افرادی تعلیم ومانوره لر ایله دائمی صورتده جهاده مستعد بر حالده بولونمقجه بو امر الہی به امثال ایتمش صابیلہ مازلر . بناء علیه افرادک بر قسمنی خدمت عسکریه دن معاف طومتق شرف دکل ، بلکه جناب اللہک کتاب کریمنده واجب قیلدینی شینک ترکی اباحه ایتمک در . شوراسی خفی اولماسون که دشمنلر نه کی تعلیملرده ، نه کی وسائط حربیه بی استعمال ایچین مانوره لرده بولورلرسه مسلمانلرکده او یولده تعلیم ومانوره لر اجرا ایده رک اونلری استعمالده رسوخ پیدا ایتملری لازم در .

فقہ

مفہومات :

استاد محترم از میری اسماعیل حقیک افندیکنک تقریرلری

[۳]

احکام شرعیہ نک تلقی اولوندیمی برنجی طریق

لفظک اتسای : عام ارید به العام ویا خاص ارید به الخاص ، (۲) عام ارید به الخاص ، (۳) خاص ارید به العام ، (۴) دلیل خطاب — تنبیہ الخطاب — تنبیہ الخطابک انواعی : فحوی الخطاب ، لحن الخطاب ، — ادنی ، اعلی — منطوق — مفہوم : مفہوم موافق ، مفہوم مخالف (دلیل خطاب) معنی الخطاب (قیاس) .

احکام شرعیہ نک تلقی اولوندیمی اوج طریقندن برنجیسی : لفظ در . لفظ درت صنفه آریلیر :

- ۱ — عام ارید به العام ویا خاص ارید به الخاص : عمومی مقصود اولان عام ویا خصوصیتی مقصود اولان خاص .
- ۲ — عام ارید به الخاص : خصوصیتی قصد اولنان عام .
- ۳ — خاص ارید به العام : عمومی قصد اولنان خاص .
- ۴ — دلیل خطا بدر .

اولکی اوج قسم متفق علیہ در ، بو اوج قسمک اصول شریعتدر بر اصل اولسنده اصولین اتفاق ایتمشدر . دلیل خطاب بویله دکلدر : آنک اصول شریعتدر بر اصل اولسنده اختلاف وارددر .

(۱) عام ارید به العام . — لفظ عام اوله رق ذکر اولونور ، معنی نکده عمومی مقصود اولور . مثلاً « حرمت علیکم المیتة والدم والحلم الخنزیر » نظم جلیلندہ کی (خنزیر) لفظی ، « خنزیر الماء » کی اسمده مشترک اولان بر حیوان بحری دن اولدقجه خنزیر صنفنک کافه سنه شامل اولور . بوراسی متفق علیہ در . انجق خنزیر اسمی اسمده مشترک اولان « خنزیر الماء » به لغت می متساولدر ؟ یوقسه شرعی متساولدر ؟ ایشته بوراسی مختلف فیہ در . بو اختلافه منی خنزیر وکلب کی حیوانلر

[۳] متن : « واصناف الالفاظ التي يتلقى منها الاحكام .... تحريم الضرب والشتم وما فوق ذلك » .
بداية الجهد

مع التأسف صوك زمانلرده مسلمانلر بو خصوصده پک زیاده بطاقت کوستره رک دشمنلری آلابیلدیکنه ایلری به کیتدیلر . نص قرآنی موجبنجه بو بابده مسلمانلرک بتون امم غریبه به مقتدا به اولملری لازم ایکن بو درجه کری قالملری نه قدر موجب خجالت در . بناء علیه حکومت اسلامیہ ایچون شوواجی بنفسه ادا ایتمی لازم و فرض در . حکومتی ظہیر ومعین اولسی امت اسلامیہ اوزرینه واجب در ... « اوت ، انسان بو کی آیات کریمه نک احتوا ایتمدیکی معانی جلیله ایله مسلمانلرک بو کونکی حالی مقایسه ایده جک اولورسه حیرتده قلامق ممکن دکلدر . ذاتاً قطعی بر حقیقت در که : بر قاچ عصر دن بری مسلمانلرک کچیر مکده اولدقلری ، فلاکت دورملری ، محکومیت آنلری هپ حقائق قرآنیہ دن یوز چورملری ، او کتاب جلیلی بالکمز نماز واوروج کتابی ظن ایتملری احکام اجتماعیہ و سیاسیہ سنه عطف اهمیت ایتمملری یوزندن وقوعه کلش در . اکر مسلمانلر « اقیموا ... » امر جلیلی ایله نماز اوزرلرینه ناصیل فرض ایسه « واعدوا لهم ... » ، « خذوا حذرکم » امر جلیلی موجبنجه دشمنه قارشی اعداد قوتده اوله جه فرض اولدینی بحق ادراک ایتمش اولسه لر ایدی البته بو کون موقعلری ده باشتمه لر اولوردی . فقط ، شیخ محمد عبده مرحومک دیدیکی وجهله ، بر چوق آیات کریمه کی امتک غوائل خارجه دن نه صورتبه مصون ومحفوظ اوله جفتی پک واضح بر لسان ایله کوسترن آیات الہیہ نک حکمی ده مسلمانلر نظرندہ عادتاً منسی برحاله کله سنندن در که : دشمنلریمزک بتون نظرلری ممالک اسلامیہ به چوریلش ، او ممالک وسیعہ منی تقسیم و بو صورتبه اسلامی بر یوزندن قالدیرمق ایچون پک چوق اتزیه لره مراجعت ایتمش و بو امرلرینه قسماً موفقده اولمشلردی .

حد اولسون که عصرلردن بری پویان اولدینی خواب غفلتدن کوزینی آچان مسلمانلر ، بو کون عسکرلکی بتون افراد ملته تشمیل و دشمنه قارشی مقاومت ایچون نه لازم ایسه قدرت بشرک وسعتی یتدیکی نسبتده توسل ایتمک لزومی حس ایتمشدر .

بناء علیه کرک حکومت ، کرک افراد ملت : « یا ایها الذین آمنوا خذوا حذرکم » ، « واعدوا لهم ما استطعتم من قوة » امر الہیسنه

کریمه نازل اولدی . نبی ذیشان افندمن حضرت تری ماللرندن ثلثی اخذ ایدم رک کفارت ذنوب اولمق اوزره تصدق ایتدی .

ابن رشد قول اولی ترجیح ایدیور ، « مسلمین انواع اموالک کافه سنده زکاتک واجب اولماسنده اتفاق ایشلردر » دیور . ارتق اموال لفظی عام ارید به العام اوله ماز .

صحیح مسامده بیان اولندیغه کوره صدقه کتیرنلر حقنده پیغمبرمن افندمن حضرت تری صلاوة ، یعنی دعا ایلرلر ایدی . بر کره ده ابی اوفی صدقه کتیردی ، آنک حقنده « اللهم صل علی آل ابی اوفی » بیوردیلر . نته کیم آلت طرفده « ان صلاتک سکن لهم » نظم جلیلی وارد اولمشدرکه « سنک دعاک آنلر حقنده رحمتدر ، سنک دعاک ایله آنلرک نفسلری ساکن ومطمئن اولور » دیمکدر .

حضرت ابوبکر الصدیق زماننده مرتدینک بر قسمی آیت کریمه ایله احتجاج ایدرک « پیغمبردن ماعداسنک دعاسی بزم ایچون رحمتی ، اطمئنان قابی موجب اولماز . بزده زکاة واجب اولماز . » دیمشدر ایدی . حضرت صدیق اعظم اهل زدت حقنده « و آتوا الزکاة » آیت جلیله سنک عمومی ایله استدلال ایدرک « انما الصدقات للفقراء » « وفی اموالهم لحق للسائل والمحرور » نظم جلیلری موجبجه زکات بادئ سکونت قاب ایچون دکل ، بلکه فقرانک احتیاجنی دفع ایچون اولدینی رأینده بولونمشلردر .

*. عام ارید به الخاص ایله عام مخصوص آره سنده فرق واردر : عام ارید به الخاصه عام ذکر اولنور ، افرادندن بر آزی قصد اولنور ؛ افراددن اخصی ، آزی داخل ومقصود ، چوغنی خارج وغیر مقصوددر . عام مخصوصه افرادک چوغنی داخل ومقصوددر ، آزی خارج وغیر مقصوددر . عام ارید به الخاص قطعاً مجازدر . عام ارید به الخاصه لفظ عامدر . معنی لفظک بعض مدلولاتی ، بعض معانیسی در . صدقه اخذ اولنان اموال صدقه اخذ اولونمایان اموالدن ده آاز اولمغله نظم جلیله کی اموال لفظی عام ارید به الخاصدر ، یوقسه عام مخصوص دکلددر .

(۳) خاص ارید به العام . — لفظ خاص اوله رق ذکر اولنور ، معنی لفظک مدلولاتندن اعم اوله رق مقصود اولور . مثلاً : « فلاتقل لهما اف » نظم جلیله « اف » ذکر اولنور . فقط ضرب ، شتم وسائر افک فوقنده اولانلر قصد اولنور . نظم جلیل ایله بالکنز « اف » دیمک منهی دکلددر ، بلکه ضرب ، شتم وسائر کونا اذالرده منهی در . تنبیه خطاب ویا مفهوم موافقت خاص ارید به العامه کیرر .

تنبیه الخطاب . — تنبیه الخطاب ویا مفهوم موافقت منطوق بهک حکمنی مسکوت عنه اثبات ایتمکدر .

تنبیه الخطاب ایکی نوعدر :

برنجیسنده : مسکوت عنه منطوق به مساوی اولماز . بوده ایکی

وجه ایله اولور :

« خنزیر الماء ، کلب الماء » کبی دکنز حیوانلرینه لغه ویا عرفاً تناول اولمغله قره حیوانلری کبی دکنز حیوانلرینه کده آتی حرام اولوب اولماسی حقنده اختلاف حاصل اولمشدر . ائمه دن بر قسمه کوره بو اسملر لغویدر ، خنزیر وکلب لفظلری خنزیر الماء وکلب الماء یه لغه متساویلدر ، مشترک ایچون عموم واردر . خنزیر ، کلب لفظلری اشتراک اسم ایله ، قره خنزیرینه ، قره کلبه شامل اولدینی کبی دکنز خنزیرینه ، دکنز کلبه ده شامل اولور . قره حیواننک آتی اصل حرام ایسه دکنز حیواننک آتی ده اوله حرام اولور . دیگر بر رأیه کوره قره حیوانی کبی دکنز حیواننک ده حرام اولمسی ایچون الفاظک لغه تناول اولیوب شرعاً تناول اولمسی لازمدر . خنزیر « و » « کلب » لفظلری صو خنزیرینه ، صو کلبه شرعاً تناول دکلددر . نته کیم امام مالک خنزیر الماء حقنده « اکاسز خنزیر دیورسکنز » دیمشدر .

فقهاء حنفیه یه کوره حیوانات بحریه دن بالق ویا بالق جنسندن ماعداسی نیز . امام مالک کوره هپسی ینیر . مذهب شافعیده ده اصح اولان بویه در . امام احمد کوره تسامح ، قوربغه ، کوسج دن ماعداسی ینیر .

نظم جلیله کی میته لفظی لفظ عام ارید به الخاصدر .

خاص ارید به الخاص . — لفظ خاص اوله رق ذکر اولنور ، معنائک ده خصوصیتی مقصود اولور . مثلاً : « حرمت الخمر » حدیث شریفده « خمر » لفظی خاص ارید به الخاصدر . خمر المنجق خمر اطلاق اولنان معنایه دالدر ، بشقه معناره تناول دکلددر . متنده بو مثال ذکر اولونماشدر .

بویکی وجه بر صنف عد اولونمشدر .

(۲) عام ارید به الخاص . — لفظ عام اوله رق ذکر اولنور ، فقط معنائک خصوصیتی مقصود اولور . مثلاً : « خذ من اموالهم صدقه تطهرهم و تزکیم بها » نظم جلیله کی « اموال » لفظی جمیع امواله شامل دکلددر . یوقسه هر نوع مالدن صدقه آلمق لازم کلیر ایدی . بویسه بالاجماع باطلدر . فی الواقع آیت کریمه نک ظاهری « عام ارید به العام » ده دلالت ایدیور ایسه ده سنت سنیه ایله اموالدن بعض اموالک مقصود اولدینی ثابت اولیور . سنت سنیه وارد اولماسه یدی ، ظاهر قرآن موجبجه جمیع اموالدن صدقه اخذ اولونمق لازم کله حک ایدی . سنت سنیه اموالی بعض امواله تخصیص ایتمکه اموال کله سی عام ارید به الخاص اولیور ، جمیع اموالدن صدقه آلیور . بر قسمندن قرقرده بری ، بر قسمندن اونده بری ، بر قسمندن یکریمده بری آلیور ؛ مواشی تقدیر اولنیور : سائمه دن یعنی قیرده یا بیلان حیواندن بش دوده بر قویون ویا بر کچی ، یکریمی بش دوده ایکی یاشنه کیرمش بر دوه ؛ صغیرده ایکی یاشنه کیرمش بر بوزاغی ، قرقر قویونده بر قویون ، قرقر کچیده بر کچی اخذ اولنور .

اکثر فقهایه کوره بو آیت کریمه ایله امر اولنان صدقه زکاتدر . حسن بصری یه کوره آیت کریمه غزوه تبو کدن کری قالان جماعته مخصوصدرکه آنلر ، کنه لرینی اعتراف ایتدیلر ، توبه کار اولدیلر ، صو کره ماللرینی پیغمبرمزه عرض ایتدیلر . آنک اوزرینه بو آیت

مفهوم ایکی قسمدر : (۱) مفهوم موافق ، (۲) مفهوم مخالف .
مفهوم موافق . — منطوق بهك حکمنه موافق اولان مسکوت عنه در .
متکلمین مسلکی اوزره یازیلان اصول فقه کتابلرنده کی ، شافعیه
ومالکیه اصولینی عندنده دلالت ایکی قسمدر : دلالت منطوق ، دلالت مفهوم .
حنیفه اصولینی عندنده ، فقها مسلکی اوزره یازیلان اصول فقه کتابلرنده کی دلالت
عباره ، دلالت اشاره ، دلالت اقتضا شافعیه ، مالکیه اصولینی عندنده منطوق
ببندن در . دلالت عبارة : منطوق صریح ، دلالت اشاره : منطوق غیر
صریح غیر مقصود ، دلالت اقتضا : منطوق غیر صریح مقصود در .
دلالت نص ده : مفهوم موافقت در .

مفهوم مخالف . — منطوق بهك حکمنه مخالف اولان مسکوت
عنه در . بوکا (دلیل خطاب) دیرلر . یاقینده ذکر اولونجه قدر .

قیاس شرعی به ابن فورک (معنی الخطاب) دیور .

بو حالده خطاب درت نوعدر : (۱) فحوی الخطاب ، (۲) لحن
الخطاب ، (۳) دلیل الخطاب ، (۴) معنی الخطاب . معنی الخطاب معقول
الاصلده دیر ، اصل کتاب ، سنت اجماع در .

تستر مسئله مهمه سی حقیقده

مشیخت جلیله اسلامی طرف علیاسندن داخله نظارت علیه نه یازیلان
تذکره سامیه حضرت مشیختناهی صوریدر :
« نسواز اسلامک شرع شریف احمدینک تعیین ایلدیکی دائرة
منجیهده تحدر وعصمت اسلامیه ایله غیر قابل تالیف حالاتدن تحدر ایله
دین مین محمدینک محاسن اخلاقی نه درجه لرده تأمین ایلدیکنه بر تمثال
ذی حیات اولملری وجا شدن ایکن برمدتن بری طرز تستر نسوان جدآ
تأسفه شایان بر حال اکتساب ایتش و بعض اجنبی مکتبلرنده اسلام قیزلرینک
ارککلر آره سنده غیر مستور کنز دکلی و بعض محللرده آجیق صاحبیق
برطاقم اکلنجه لره اشراک ایلدکلی کمال تأسفه خبر آلمغه باشلامش اولوب
زرد طالیرنده مستغنی بیان اولدینی اوزره بقای جمعیات اعتلای اخلاقیات
ایله حاصل و بر قومده جوهر اخلاق تطرق فساددن نه درجه محفوظ اولورسه
ار قوم ایچون اونسبته محافظه موجودیت قابل اولدینغه و امور دینی
واخلاقیهده مبالانسز لره قارشلی مساعجه بو حالک اعتیاد درجه سنه وصولی
انتاج ایده چکی جهته قطعاً تجویز اولوننه میه جفته بناء آداب متینه اسلامیه
واخلاق فاضله ملیه مزه منافی و تأسفات عظیمه بی بادی اولان سالف الذکر
حالات مشهورده و مسموعه قارشلی تدابیر سرریه اتخاذی و جوبی درکار اولمغه
جهادی سبیل الله ایچون سیکلر جه اولاد و وطنک معرکه لرده قانلرینی ، جانلرینی
فدا ایلدیکی برصیره ده بویله قهر الهی بی استلزام ایده چک و قلوب مؤمنینی
داغدار ایله چک حاللرده بولونان نسوان ایله بونلره مساعدده و مساعجه ایدن
ولیلرینی حقیقده حار و حر کتلیرینک افکار عمومیه اسلامییه ده حاصل ایله چکی
تأثیر الیم و اخلاق تزییه ملیه به ایرات ایده چکی ضرر عظیم ایله متناسب معامله
شدیده اجرایی ضمننده اقتضای حالک ایفاسنه هم جلیله نظارتنا هیلرینک
مصروف بیورلمسی متمنادر اقدام .

۸ شعبان ۱۳۳۳ ۸ حیران ۱۳۳۱ « جریده علمیه »

ح . اشرف ادیب

(نجم استقبال) مطبعه سی

وجه اول . — ادنی ایله اعلایه خطاب اولنور . ادنانک حکمی
اعلایه اثبات اولنور . « فلا تقل لهما اف » نظم جلیلی « تنبیه بالادنی
علی الاعلی » ببندن در . ادنی اولان تأیید حرام اولونجه آنک مافوقی اولان
ضرب و شتم بطریق اولی حرام اولور . تأیید (ادنی) منطوق به ،
ضرب و شتم (اعلی) مسکوت عنه در .

وجه ثانی . — اعلا ایله ادنایه خطابدر . اعلانک حکمی ادنایه
اثبات اولنور . « ومن اهل الکتاب من ان تأمنه بقنطار یؤده الیک »
نظم جلیلی « تنبیه بالاعلی علی الادنی » ببندن در . اعلی اولان قطاری تأدییه
ایدن بطریق اولی ادنی اولان بر دیناری تأدییه ایدر . بر قطارده
(اعلایه) امانت ثابت اولورسه بر دینارده ، بر درهمده (ادنایه)
بطریق اولی ثابت اولور . تأدییه قنطار (اعلی) منطوق به ؛ تأدییه
درهم و دینار (ادنی) مسکوت عنه در .

بو ایکسینه فحوی الخطاب دیرلر . متنده « تنبیه بالاعلی علی الادنی »
مذکور دکلدر . فحوی الخطاب قیاس فحوی ده دیرلر . نته کیم کچن
درسه ذکر اولونمشدر .

ایکنجیسنده : مسکوت عنه منطوق به مساوی اولور . مساوی
ایله مساوی به تنبیه اولور . منطوق بهك حکمی کندینه مساوی
اولان مسکوت عنه اثبات اولنور . « ان الذین یا کلون اموال الیتیمی
ظلما » نظم جلیلی « تنبیه بالمساوی علی المساوی » ببندن در . آیت کریمه ده
مال یتیمک اکل منطوق به در ، حرامدر . حرمتی تصریح ایلدیشدر .
مال یتیمی یا فاق ، اکل ایتیمکسزین اتلاف ایتیمک مسکوت عنه در ،
بونلرده حرامدر . منطوق به (اکل مال یتیم) مسکوت عنه (احراق و اتلاف
مال یتیمه) مساویدر . متنده « تنبیه بالمساوی علی المساوی » ده ذکر اولونما مشدر .
بویله جه تنبیه الخطاب اوچ قسم اولور :

(۱) تنبیه بالادنی علی الاعلی : اف ایله ضرب و شتم و امثالنه تنبیه کی .
(۲) تنبیه بالاعلی علی الادنی : قنطار ایله درهم و دینار تنبیه کی .
(۳) تنبیه بالمساوی علی المساوی : اکل مال ایله اتلاف و احراق ماله
تنبیه کی .

تنبیه بالمساوی علی المساوی به بعضلری لحن خطاب دیورلر . ابن فورک
لحن خطابی « او یله بر مضمردر که کلام اونسز تمام اولماز » دیه تعریف
ایدیور . « ان اضرب بعصاک الحجر فانلق » نظم جلیلنده (ضرب)
لفظی ، « فعدده من ایام اخر » نظم جلیلنده (فافطر) لفظی اولمقسزین کلام تمام
اولماز . لحن خطاب ایله ضرب ، افطار مفهوم اولور . خذف مضافلر
لحن خطاب قییلنددر .

ارلی . — مرتب علیه اولان حکمه مناسبتی ده آز اولان در .

اعلی . — مرتب علیه اولان حکمه مناسبتی ده اچوق اولان در .

منطوق . — محل لفظده لفظک دلالت ایتدیکی معادر . تأیید ،
اکل مال ، تأدییه قنطار کی .

مفهوم . — لفظک محل لفظده اولمقسزین دلالت ایتدیکی معادر .

افک مدلولی اولان ضرب و شتم ، قنطارک مدلولی اولان دینار ، اکل مالک
مدلولی اولان اتلاف مال ، سائمه نک مخالفی اولان غیر سائمه کی .